

Porvoon seurakuntayhtymän metsien hoito, käyttö ja toiminnot

YKN 22.02.2024 § 12

Valmistelu	Kiinteistö- ja hankintapäällikkö Krista Eloneva, puh. 040 4889 009
Selostus	<p>Esityslistan liitteenä on Anu Harjumaaskolan ja suomalaisen ryhmän keskustelun pohjalta 19.4.2022 tehty esitys metsien hoitotoimenpiteiden periaatteiksi sekä esityksen vertailu virkamiestyönä tehtyyn edellisen kokouksen valmisteluun. Vertailu näyttää molempien tekstien sisältävän samat periaatteet eri esitystavoin.</p> <p>LAVA: Lasten ja nuorten toiminnassa luontokohteet ovat oleellinen osa toiminnan sisältöä ja toimintaympäristöä. Seurakunnan metsiä käytetään erittäin paljon mm. partiotoiminnassa ja luonnossa järjestettävät tapahtumat keräävät paljon nuoria, joita toiminta ei muuten tavoita. Seurakuntien metsien käytöllä on siis merkittäviä lapsivaikutuksia. Metsien pääkäyttö virkistystarkoituksessa tukee myönteisiä lapsivaikutuksia.</p>
Esittelijä	Hallintojohtaja:
Päätösesitys	<p>Yhteinen kirkkoneuvosto päättää</p> <ol style="list-style-type: none">1) suojella Stora Enson metsäasiantuntijoiden kartoittamat suojeluun kelpaavat kuviot. Suojeltavien alueiden kelpoisuus METSO-suojeluohjelmaan selvitetään. Suojeltava metsäala on 17 %.2) hyväksyä seuraavat Porvoon seurakuntayhtymän metsänhoitotoimenpiteiden periaatteet:<ul style="list-style-type: none">- seurakunnan metsien pääkäyttötarkoitus on virkistys- seurakuntayhtymän metsiä hoidetaan myös siten, että ne toimivat hiilinieluna ja -varastona, toimimisen edellytys on maan metsittyminen ja puuston kasvu.- kuviokohtaisesti voidaan suorittaa metsänhoitotoimenpiteitä, joiden tarkoitus on myös taloudellinen; saatavin tuotoin taataan metsäalueen luonnon monimuotoisuus sekä metsäalueen turvallisuus- seurakuntayhtymän metsäalueilla ei tehdä avohakkuuta; mikäli toteutetaan hakkuutöitä, ne tehdään siemenpuuhakkuina, jolloin metsän oma geeniperimä säilyy- siemenpuut toteutetaan sekä yksittäisinä, että siemenpuuryhminä, jolloin huomioidaan riistatiheiköt sekä suojavyöhykkeet- harvennus- ja hakkuutoimenpiteitä ei suoriteta kesällä ja / tai lintujen pesimäaikana- metsäkuviokohtaisesti kirjataan huomioitavat lisätoimenpiteet luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi ja vahinkojen minimoimiseksi. Käytettäviä lisätoimenpiteitä ovat mm. riistatiheiköiden ja suojavyöhykkeiden jättäminen, kallioisten kohtien kiertäminen eroosion välttämiseksi, vaatelaiden lajien ja lahopuiden säästäminen sekä rakennusten ja vesistöjen suojaetäisyydet.- kaikki toteutettavaksi ehdotetut hoito-, harvennus- ja hakkuutoimenpiteet kuviokohtaisine lisähuomautuksineen esitetään ja hyväksytään yhteisessä kirkkoneuvostossa ennen toimenpiteiden toimeenpanoa.
Päätös	Asia palautettiin valmisteluun seuraavalla evästyksellä: seuraavaan yhteisen kirkkoneuvoston kokoukseen mennessä molempien seurakuntien

Ptk tark.

ryhmät pohtivat asiaa kootusti kahdesta näkökulmasta: 1. luontoarvot ja 2. taloudelliset arvot. Pohdinnan tueksi jaetaan tehty metsäsuunnitelma Teamsiin jaettavaksi. Yhteisen kirkkoneuvoston tahtotila on myös pyytää lausunto luonnonsuojelun asiantuntijalta. Ryhmien pohdinnan tulokset tuodaan seuraavaan kokoukseen ja näiden pohjalta toivotaan tarkempaa selvitystä päätöksenteon pohjaksi. Valmistelijan työ jatkuu seuraavan kokouksen jälkeen.

YKN 21.03.2024 § 32

Valmistelu	Kiinteistö- ja hankintapäällikkö Krista Eloneva, puh. 040 4889 009
Selostus	Yhteinen kirkkoneuvosto esittelee valmistelijalle ryhmien toiveet valmistelun jatkumisesta.
Esittelijä	Hallintojohtaja:
Päätösesitys	Yhteinen kirkkoneuvosto pyytää valmistelijoita järjestämään iltakoulun metsäasiassa. Iltakoulun ajankohdaksi ehdotetaan torstai 18.4. klo 16-18.
Päätös	Yhteinen kirkkoneuvosto päätti pyytää valmistelijoita järjestämään iltakoulun metsäasiassa. Iltakoulun ajankohdaksi vahvistettiin torstai 18.4. klo 16-18.

YKN 24.10.2024 § 133
18/03.02.01/2022

Valmistelu	Kiinteistö- ja hankintapäällikkö Krista Jussila, puh. 040 4889 009
Selostus	<p>Yhteinen kirkkoneuvosto perehtyi metsäasiaan Luonnonvarakeskuksen erikoistutkija Saija Huuskosen johdolla. Iltakoulussa sovittiin lisäksi, että Itä-Uudenmaan luonnon- ja ympäristönsuojeluyhdistys ry:ltä pyydetään maksuton lausunto aikaisemman päätöksen pohjalta luontotyypeistä, eliölajeista, mahdollisista luonnonmuistomerkeistä sekä vinkkejä toimenpiteistä, jotka ylläpitävät luonnonsuojelullisia arvoja, joita seurakunnan metsistä jo löytyy. Kiinteistö- ja hankintapäällikkö esitteli seurakunnan metsien taloudellisia näkökulmia perustuen mm. Karijärven kiinteistön arviointilausuntoon (Kiinteistötaito Peltola & Co Oy 21.3.2024). Asiantuntijoilla on ollut käytössä seurakuntayhtymän vahvistettu metsäsuunnitelma sekä vapaa pääsy maastoon tarvittaessa. Iltakoulun materiaali ja saatu lausunto ovat olleet yhteisen kirkkoneuvoston jäsenten luettavissa ennen kokousta jaetussa Teams- kansiossa. Luonnonsuojeluyhdistyksen lausunto on myös esityslistan liitteenä.</p> <p>Lausunnossa ei tuoda esille uutta tietoa metsien luontotyypeistä tai eliölajeista, eikä alueilta ole tunnistettu uusia luonnonmuistomerkkejä. Tunnistetut luontotyypit ovat samoja, jotka jo metsäsuunnitelmassa on kartoitettu. Luetellut, havaitut eliölajit ovat tyypillisiä, elinvoimaisia kyseisen alueen eliölajeja. Luonnonsuojeluyhdistyksen esimerkkiseurakuntana käytetty Nurmeksen seurakunta omisti vuoden 2021 tietojen mukaan 1833 ha metsää. Lausunnon suojeluehdotus perustuu Luonnonperintösäätiön toiminta-ajatukseen.</p>

Luonnonperintösäätiön toiminta-ajatus

Luonnonperintösäätiön toiminta-ajatus on Suomen luonnonsuojelun edistäminen ja luonnonalueiden säilyttäminen. Säätiö hankkii hallintaansa – ostamalla tai lahjoitusten kautta – sopivia alueita, ensisijaisesti metsiä, ja hakee niille pysyvän, lakisääteisen rauhoituksen.

Säätiön suojelualueille haetaan luonnonsuojelulain mukainen rauhoituspäätös. Jokamiehenoikeuksista suojelualueilla on sallittu marjojen ja ruokasienten poimiminen. Kiellettyä pääsääntöisesti on kasvien tai kasvinosien ottaminen, eläinten häirintä, maaperän vahingoittaminen, leiriytyminen ja moottoriajoneuvoilla ajaminen.

Säätiön turvissa alueiden suojelu on kahden lukon takana – niiden säilymisen turvaa sekä luonnonsuojelulaki että säätiölaki. Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyy säätiöiden säännöt ja valvoo säätiöiden toimintaa. Säätiöiden rahankäyttöä valvoo myös poliisihallitus. Säätiön hallitus vastaa säätiön tarkoituksen toteuttamisesta sääntöjen mukaisesti. Luonnonperintösäätiön luonnonsuojelualueet ovat siis pysyviä; vaikka poliittiset intressit ja taloudelliset suhdanteet vaihtelevat, on säätiön suojelualueiden jatkuvuus taattu. (Lähde:

<https://luonnonperintosaatio.fi/saatio/nain-toimimme/>,
<https://luonnonperintosaatio.fi/suojelualueet/>, luettu 4.10.2024)

Seurakuntayhtymän metsäomaisuuden hoito, käyttö ja toiminnot

Asiantuntijalausuntojen perusteella seurakunnan kiinteistöillä ei ole erityistä taloudellista arvoa raakamaana muuten kuin pieneltä osalta. Puuston taloudellinen arvo on suhteellisen pieni, johtuen pienestä metsäomaisuudesta. Pysyvään suojeluun asettaminen saattaisi haitata seurakunnan omaa toimintaa (esim. leiriytyminen, kasvien kerääminen). Porvoon seurakuntien metsien arvo on ennen kaikkea virkistyskäytössä ja hiilijalanjäljen pienentämisessä. Vähäisellä talousmetsän hoidolla voidaan turvata metsien luonnon monimuotoisuuden säilyminen, metsien terveys ja turvallisuus virkistyskäytössä. Vähäiset talousmetsänhoitotoimenpiteet voidaan toteuttaa kestävästi ja luontoa kunnioittavasti. Porvoon seurakunnat voivat vapaaehtoisella suojelupäätöksellä näyttää esimerkkiä muille yksityisille metsänomistajille. Vapaaehtoinen suojelu jättää mahdollisuuden asian uudelleen tarkasteluun myöhemmin. METSO-suojeluohjelmaan kelpaaviin suojelualueisiin on saatavilla ympäristötukisopimuksia, jotka sitouttavat suojeluun esim. 10 tai 20 vuoden ajaksi.

Suojeluun voisi vapaaehtoisesti asettaa Stora Enson metsäasiantuntijoiden kartoittamat suojeluun kelpaavat kuviot. Tästä seuraa, että vapaaehtoiseen suojeluun asetetaan käytännössä kokonaan kiinteistöt Sikviken I ja Lägerområdet, kiinteistöjen yhteenlaskettu pinta-ala (2,28 ha + 4,03 ha) on 6,31 ha. Lägerområdet kiinteistön osalta on suositeltavaa huomioida mahdollisesti tulevaisuudessa kurssikeskukselle harkittava aurinkosähkötuotanto, jonka alta metsää tulisi harventaa.

Prästgården kiinteistön osalta suojellaan vapaaehtoisesti Stora Enson metsäasiantuntijoiden kartoittamat suojeluun kelpaavat kuviot. Näistä suurimmat sijaitsevat Karijärven kiinteistön pohjoisosassa. Luontevaa on suojella vapaaehtoisesti metsä näiden kuvioiden ympäriltä, kuviot (18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 34, 37) yhteensä 22,01 ha. Yhteensä Prästgården kiinteistöltä suojeltaisiin näin 25,6 ha. Suojeltava metsäala on yhteensä 47,9 % metsäalasta ja 43,4 % maaomistuksista.

Ehdotus suojeltavista metsäalueista kartalla on esityslistan liitteenä.

Vapaaehtoisesti suojelluilla alueilla ei tehdä hakkuita. Tarvittaessa poistetaan vaaralliset puut/oksat, mutta materiaali jätetään metsään lahoppuiksi monimuotoisuuden lisäämiseksi. Mahdollisia virkistyskäyttöön haluttavia polkuja/pitkospuita varten metsää voidaan harventaa siten, että harvennukset kohdistuvat hyvin tarkkaan tulevaan alueeseen ja aiheuttavat mahdollisimman vähän vahinkoa ympäröivälle luonnolle. Tällöinkin harvennusmateriaali jätetään metsään. Mahdollisen aurinkoenergiatuotannon vuoksi harvennettavasta metsästä Lägerområdet -kiinteistöllä tehdään erikseen päätös yhteisessä kirkkoneuvostossa.

Loppua 52,1 % metsämaasta (56,6 % maaomistuksista) käytetään pääasiassa virkistyskäyttöön, mutta talousmetsäksi kelpaavia osia voidaan hoitaa seurakuntayhtymän vahvistamien metsänhoitotoimenpiteiden periaatteiden mukaisesti jatkuvapeitteisenä kasvatuksena.

Esittelijä

Hallintojohtaja:

Päätösesitys

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1) suojella vapaaehtoisesti esittelytekstissä luetellut kiinteistöt Sikviken I ja Lägerområdet, sekä kiinteistöltä Prästgården erikseen karttaliitteen mukaiset kuviot. Suojeltava metsäala on yhteensä 47,9 % varsinaisesta metsäalasta ja 43,4 % maa-alasta. Suojeltavien alueiden soveltuvuus METSO-suojeluohjelmaan selvitetään.

2) hyväksyä seuraavat Porvoon seurakuntayhtymän metsänhoitotoimenpiteiden periaatteet:

- seurakunnan metsien pääkäyttötarkoitus on virkistys
- seurakuntayhtymän metsiä hoidetaan myös siten, että ne toimivat hiilinieluna ja -varastona, toimimisen edellytys on maan metsittyminen ja puuston kasvu.
- kuviokohtaisesti voidaan suorittaa metsänhoitotoimenpiteitä, joiden tarkoitus on myös taloudellinen; saatavin tuotoin taataan metsäalueen luonnon monimuotoisuus sekä metsäalueen turvallisuus
- seurakuntayhtymän metsäalueilla ei tehdä avohakkuita; mikäli toteutetaan hakkuutöitä, ne tehdään siemenpuuhakkuina, jolloin metsän oma geeniperimä säilyy
- siemenpuut toteutetaan sekä yksittäisinä, että siemenpuuryhminä, jolloin huomioidaan riistatiheiköt sekä suojavyöhykkeet
- harvennus- ja hakkuutoimenpiteitä ei suoriteta kesällä ja / tai lintujen pesimäaikana
- metsäkuviokohtaisesti kirjataan huomioitavat lisätoimenpiteet luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi ja vahinkojen minimoimiseksi. Käytettäviä lisätoimenpiteitä ovat mm. riistatiheiköiden ja suojavyöhykkeiden jättäminen, kallioisten kohtien kiertäminen eroosion välttämiseksi, vaatelaiden lajien ja lahoppuiden säästäminen sekä rakennusten ja vesistöjen suojaetäisyydet.
- kaikki toteutettavaksi ehdotetut hoito-, harvennus- ja hakkuutoimenpiteet kuviokohtaisine lisähuomautuksineen esitetään ja hyväksytään yhteisessä kirkkoneuvostossa ennen toimenpiteiden toimeenpanoa.

Päätös

- 1) Päätösesityksen mukaan
- 2) Päätösesityksen mukaan

Yhteinen kirkkoneuvosto antoi erityiskiitoksen kiinteistö- ja hankintapäällikkö Krista Jussilalle hyvin hoidetusta projektista.

